

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT. Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény
int. zendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Még egyszer a zsidó szavazatokról.

Pécs, 1896. október hó 21-én.

Mikor két nappal ezelőtt e helyen szóvá tettük azt a különös jelenséget, hogy a zsidóság, mint ilyen, mindenkor testületesleg foglal állást a politikában, és pedig kivétel nélkül a mindenkori kormány mellett s az ellenzék ellen; amikor ezt politikailag és társadalmilag egészségtelen állapotnak jeleztük: akkor el voltunk rá készülve, hogy azok részéről, akik ennek az állapotnak az előidézésében és fentartásában ludasok, intencióink az „immár nem szokatlan módon“ el lesznek csürvecsavarva s mi mint zsidóellenes felekezeti izgatók leszünk az általunk nagyon tisztelt hitközség ítélőszéke elé hurcolva.

Ebben a várakozásunkban nem csalódtunk, mert a „Pécsi Napló“ mai vezércikkében „a pécsi zsidóság egyik előkelő tagja“ — mint a szerkesztő állítja — aki maga is kénytelen bevallani, hogy cikkünkben magában hiába keresett erre támpontot, egyedül a „Zsidó szavazatok“ címből merítetten azt az állítást kockáztatja meg, hogy úgy érzi, mintha abban a cikkben egy bizonyos felekezeti légáramlat dirigálná tollunkat és hogy ez alatt a felekezeti ellenszenv alatt kizárólag zsidóellenes érzelmek értendők.

Nincs szükségünk arra, hogy ezt az okoskodást mi jellemezzük, hisz maga a „Pécsi Napló“ cikkezője igen találóan jel-

lemezte azt, a mikor maga is beismeri, hogy ez „nevetségesen hangzik.“ — Nos, tisztelt cikkíró ur, bizony igaza van, mert lehet e nevetségesebb valami, mint felekezeti gyűlölséggel vádolni azt, aki a felekezetek szerint való politikai tömörülést kárhoztatja.

A „Pécsi Napló“ cikkezője sok mindenfélét tagad, tagad köztudomású tényeket is, de egyet nem mer mégsem tagadni, azt t. i., hogy a zsidóság vezetői azt kívánják hitsorsosaiktól, mikép testületesleg csatlakozzanak a kormánypárt jelöltjéhez.

Hát azt hiszi a tisztelt cikkíró ur, hogy a zsidóságnak ily módon való betelérése egy politikai párt kebelébe kevésbé kárhoztatandó, mint a néppárti vezérek ama törekvése, a melylyel a katolikus felekezeteket megint egy másik politikai párt zászlaja alatt iparkodnak egyesíteni. „Zsidó vagy, tehát kormánypártinak kell lenned“, — mondják az egyik táborban —; „katolikus vagy, tehát a néppártban a helyed“ — hangzik a hívogató szózat a másik oldalról: a jelszavak ugyanazok, csak az a különbség, hogy az egyik felekezet tagjai jobban megfogadják a vezetők intelmét, mint a másiké.

Érzi ezt a cikkíró is, azért tagadni próbál köztudomású tényeket; tagadja, hogy náluk azt a dogmát hirdetnék, mintha a zsidóságnak, mint ilyennek, kötelessége lenne a kormánypártira szavazni; pedig hát nincs a zsidó hitközségnek olyan szavazattal bíró tagja, akit azok a jó urak

az ő zsidó voltára való hivatkozással meg ne próbáltak volna a kormánypárt táborába terelni.

A zsidóságnak, mint felekezetnek, politikai állásfoglalását a cikkíró azzal igyekszik megindokolni, hogy „a zsidóknak Magyarországon csak egyetlen politikai hitvallásuk lehet, és ez a szabadelvűség nagy dogmájában leli megtestesülését.“

Nos, frázisnak elég hangzatos, bombasztikus elég csattanós ez a stílyakorlat, de indokolásnak bizony nagyon is szánalmas.

Hát akkor, a mikor a kormány évtizedeken át következetesen leszavazta a függetlenségi és 48-as pártnak Irányi által minden évben megújított indítványát a polgári házasság, a teljes vallási és lelkiismereti szabadság törvénybe iktatását illetőleg: akkor nem volt kötelező politikai hitvallása a zsidóságnak a szabadelvűség nagy dogmája? — Mert azt csak nem fogja tagadni a „Pécsi Napló“ cikkezője, hogy a zsidóság akkor is ott volt a kormány táborában és hűségesen szavazott az Irányi elveit valló ellenzéki jelöltek ellen.

Hiszen még az 1892-ik évi választásoknál is, amikor a kormánypárti jelöltek mind a hercegprimás által kijelölendő módus vivendi alapján ígérték az egyházpolitikai kérdéseket megoldani, a zsidóság, mint ilyen, ezeket a jelölteket támogatta a függetlenségi és 48-as párt ellen, melynek programjában már akkor benne volt a polgári házasság és a vallásszabadság.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Egy tárcá emlékirata.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

A gazdám egy intelligens szabó, aki az ollót kitünően tudja kezelni s ki a smokking, zsaket és frakkon kívül egyéb téren is akart érdemeket szerezni, a mire azonban a legfőbb oka az volt, hogy szíve választotta, a bájos Regina, kijelentette előtte, hogy oly prózai foglalkozásu embernek, mint ő, életpárja soha sem lehet — „mit, hisz ön az ollójával, még egy tárcát sem bír összehozni“ — (a miben tökéletesen igazat is lehet adni Regina urhölgynek) — „hisz önhez képest Khon ur egy zseni! — Olvasta-e ön a Kövesdi Híradóban multkor megjelent tárcáját, a melyben oly mély érzéssel tudta, megírni, hogy mikép találták meg a radványi sötét erdőben szíven szurva Bárcy Bénit, és mily irói tehetséggel bírta bevezetni, hogy a gyilkos más nem is lehetett, mint — ah! titkos araja, bájos szerelme, szíve virága, ő egyetlen egye, Khon Abigél! Nem Fürst ur! — így hívták gazdám — én önnek neje nem lehetek, míg valami napi lapban, öntől

— rólam — egy tárcát nem fognak olvasni ibolyakék szemeim.

Igy adta tudtára a költőies Regina kisasszony boldogtalan gazdámnak, hogy vetélytársáé, Khon uré az előny, míg legalább egy kicsike kis tárcában nem fogja bemutatni, hogy ő is egy zseni, mert Regina kisasszony poétikus lelkülete zsenin alut nem adta.

Gazdám hazarohant mint egy örült. Ő tárcát írjon!? Régi dolog a szabókról, hogy mind született operaénekes, sok közülök a költészet muzsájának hódol üres órájában — de tárcát!! ezt még nem irt egy szabó sem. De ő irni fog, mert irnia kell, és Regina a szeszélyes, de mégis bájos angyal az övé lesz, még ha bele is hal abba az átkozott tárcába. Leült és irni kezdett. — Zivataros, sötét éj volt. két szabó a szabász ollóval felfegyverkezve utnak eredt a szép holdvilágnál, hogy elkövesse szörnyű tettét. Regi-
nát — — A tárgy nem volt elég költőies, nem volt elég zamatos . . . összetépte a papirost. Egy hétig így folyt ez naponként — gazdám nem evett, nem ivott, nem aludt stb. nem is szabott, csak folytonosan irt — és szakította a mit megirt. „Egy szerelmes szabó titka“ „Éltemet és véretem Regináért“ vagy „A barna szabó és szőke leány szerelme“ „A z öngyilkos szabó“ és hasonló hangzatos című tárcák halmaza feküdt a földön izekre

szaggatva. Gazdám a monda szerint 4 kilót fogyott azon a héten, ami még a legsoványabb több szerelemben szenvedők között is eddig még egy el nem ért rekord — de végre siker látszott koronázni fáradságát és meglelt a tárcá.

De ne vágjak elé saját történetemnek.

A helybeli aranyifjuság egy része, egy nagyszerű junialist rendezett a Duna partjának egy a várostól lejjebb fekvő erdőborította részén, köztük volt boldogtalan gazdám és a válogatott virágok között a leg- és legszebb volt a Regina — gazdám Reginája!

A Dunán lefelé minden szépen ment, egy fogadott ember kormányozott és a dereglye, a benn ülők énekhangja mellett ereszkedett le lassan a hatalmas folyón — a visszatérésre több embert fogadtak, a kik majd telfelé — vontatni fogják a hajót.

Gazdám soha boldogabb napot nem töltött el, folyton Reginájjal foglalkozott, s a 2 ik négyest vele táncolta és egész nap a legékesebb szavakban vallotta imádatjának, hogy ő meghal, ha viszont szerelemre nem talál — és mindegy mi volt a refrain? — „mikor jelenik meg a tárcá?“

Istenem, hányszor átkozták meg minden nemzetségemet, sőt jó magamat is, még születésem előtt!

Este felé egyszerre csak szél kerekedett,

Ne csufolják meg tehát azok a zsidó vezérférjak a szabadelvűséget, mert ők mindig csak a kormány szolgálatába hajtották a zsidóságot, akár volt az szabadelvű, akár reakcionárius; most is csufot úznek a szabadelvűségből, ha ennek a nevében tüzelik harcra hitsorsosait az ellen a jelölt ellen, akinek a szabadelvű törvények megalkotásában tevéleges része volt.

Ami a cikkirónak a társadalmi egybeolvadásról való nézetét illeti, arról nincs mit vitatkoznunk. Ha azt véli, hogy a zsidóság az egyenjogúsítással semmit sem köszön a keresztény társadalomnak, amely akkor, amikor az emancipációt törvénybe iktatták, még kizárólagos ura volt a törvényhozásnak; ha még azt sem akarja elismerni, hogy ezzel a keresztény társadalom megtette az első lépést a társadalmi egybeolvadás felé: ám legyen neki az ő hite szerint; de az a társadalmi egybeolvadás előbb-utóbb mégis csak be fog következni, bármennyire állják is útját ennek a rozsdás nemesi címerekre támaszkodó góg egyfelől s az ezzel szembe szegzett szeparatistikus „zsidó öntudat“ másfelől.

A józan többség itt is, ott is be fogja látni, hogy nem egymás hibáinak hánytorgatása, hanem a saját gyarlóságainak beismerése s ezek levetkőzése szolgálhat csak az egyesülés eszközeül.

*** Elfogyott a munició.** Öt év előtt nagy volt a felháborodás Pécs város polgárságában, hogy egypár uri ember akart az ő megkérdezésük nélkül a nyakukra hozni képviselőt. Most egészen másképp áll a dolog, most nem egypár, hanem egy uri ember tolt fel magát a nyakukra, kicsinálván odafele, hogy egyedül csak ő képes a kormányparti zászlót, a mely már-már belerozdásodott a tokba, Pécsét diadalra juttatni, mert akora ember ő itt, hogy az egész város a porba hull előtte szemöldéknek egyetlen rándítására. Így lett Aidinger polgármester Pécs város hivatalos jelöltje, mielőtt a polgárságnak csak eszébe is jutott volna erre őt fel-

mely terhes felhőkkel hozott magával és egész váratlanul itt termett egy valódi juniusi zivatar.

Most gyorsan haza — egy perc alatt az egész társaság a dereglyén ült — őh de végzet, a vontató embereket elriasztotta a szörnyű zivatar — a társaság a szabad ég alatt teljesen ki volt téve a vihar dühöngésének.

Mit tegyünk?

Minden szem a zsenialitásáért nevezetes Khonra volt szegezve.

— Az Istenért Khon ur, eszeljen ki valamit, itt agyonázunk ebben a szörnyű zivatarban — esdekel Regina.

— Nagysádkám — feleli méltatlankodva a Bárcy Béni tárca szellemes írója — én tárcát írni tudok, de vontatni nem!

Ebben a pillanatban gazdám agyán egy pokoli gondolat cikázott át — szólott, merészet és nagyot „Uraim, a hölgyeket itt a szabad ég alatt nem hagyhatjuk, sorakozzanak mellém és — vontatók hiányában — vontatjuk mi a dereglyét.“ A fiatalság melléje állott, kivéve Khont, a ki azzal a kifogással, hogy a hölgyeket mulattatni fogja — dacára az általános gunymosolynak, a csolnakon maradt.

A csolnak megindult — az eső úgy szakadt, mintha öntenék — de gazdám a

kérni. Csakhogy egy rossz oldala volt mégis annak a nagy öndicséridának; amikor az alkotmányos költségek kerültek szóba, Bánffy csak 5000 forintot adott a nagy választási kaszából, azt mondván: „ha olyan nagy ember vagy, ez a pénz, meg a polgármesteri hatalom csak elég lesz a mandátum biztosítására.“ Aidinger akkor maga is ebben a véleményben lehetett, sőt talán még valamit megspórolhatni is remélt a kapott vérdíjből; de hát a következő az mutatta, hogy nagyon elszámította magát, akár csak valami városi építkezésről lett volna szó, mert a kapott munició már az első héten elfogyott, anélkül, hogy másban, mint a saját táborában kárt tett volna.

Pedig hát a kormányparti lelkesedés erős táplálékra szorult, azért hát az önjelölt lóhalálában felutastatta Budapestre a párt egyik vezéralakját, a ki szintén önjelölt a megürülendő polgármesteri székre, hogy új municiót hozson. Persze hogy ezt megkapja, meg kell tenni a szomorú vallomást, hogy a polgármester egy kissé elvetette a sulykot, amikor az ő nagy mindenhatóságáról beszélt, mert biz ő is csak a pénz mindenhatóságára támaszkodhatnék egész bizonyossággal.

Hogy aztán odafele hitelt fognak-e adni ennek az újabb előterjesztésnek s mélyebben nyulnak-e a pénzes zsákba, az nagyon kérdéses, mert ott is fel szokták ám tenni azt a kérdést, amit a bíró szokott intézni a különféle képen beszélő vádlottnak: hát mikor hazudtál? Most e, vagy a vizsgáló bírónál, vagy a csendőrök előtt?

Persze ez a kérdés a felforgó esetre alkalmazva úgy fog hangzani, hogy mikor akartál felültetni bennünket: a mikor Fehérváryt készültél beugratni, vagy a mikor a magad választását mondtad biztosnak, vagy pedig most, a mikor csak nagy pénzzel mondd magad megválaszthatónak?

H i r e k.

Pécs, 1896. október hó 21.

Választási levelek.

VII.

Kedves Micikém! Oh gonoszak azok a férfiak! ha nem röstelném itt hagyni az édes mamát, meg a papát, azután a Bodri kutyát, meg a Micuri cicámat — no még hát magunk között legyen mondva, az én másik cicámat a Pistát — azt a bizonyos

vontatás közben is csak Reginára gondolt, mily szép volna most itt jól meghűlni, azután abba belehalni — ez esetben Regináért halna meg, mert hisz őt is vontatja — „de ni, hisz ez alkalmas tárcatárgy!... Uram segíts... Megvan!“

A zivatar amily gyorsan jött, ép oly gyorsan el is vonult, és mire a vontatók a városhoz értek, lágyan zsongó habok ezer kis csillagot rengettek a Dunán és a legvidémből dalolás között kötöttek ki a partra.

Gazdám be sem várva a sok hálálkodást, szaladt haza és megírta tárcáját e címen:

„Egy boldogtalan szabó vége, avagy a Dunán felfelé, zuhogó zápor között, őt vontatva.“

Hogy mit tartalmazott, azt már elgondolhatják, le van írva a kirándulás, gazdám szerelme, a vontatás, — gazdám meghül, nagy beteg lesz és utolsó sóhaja is ez — Regina szeretlek!

Gazdám a „Kövesdi Napló“-ba küldött be, ugyanis e lap főszerkesztőjének ő volt a szabója, és bizony a főszerkesztő ur egy jó summa pénzzel is tartozott neki és ezért lekötelezettnek hitte a szerkesztőt a tárca közlésére.

Mily nagy lett azonban csodálkozása, midőn másnap a szerkesztői üzenetek között ezt olvassa:

jogász, a kiről már annyit meséltem — hát bizony mondom, itt hagynám ezt a vén Európát és egy szép napon átvitorláznék a tengeren az igaz szabadság honába — oda, ahol még a nők is birnak szavazati joggal!

Mert hát itt nálunk az az istentelen erősebb faj, nem enged bennünket felezinre jutni — még szavazati jogunk sincs — pedig ha volna, Istenem mit csinálnánk mi akkor!?

Tegnap meginterpelláltam (ne csodálkozzál e kifejezésen, most egész parlamentiesen beszélek) Pistát, hogy mit tartana arról, ha a nők választók és választhatók lennének? — mit gondolsz, mit felelt rá az imposztor?

— Először én felléptetném magácskát, kis Gizi, képviselőjelöltnek, azután maga eljönne én hozzám korteskedni, hogy szavazak magára — azután én nem akarnék — azután maga meg akarna engem vesztegetni, a mi esetleg sikertülne is — feltéve ha ígérne egy „csókot“ (Az Istenért ne mutasd meg a leveletem a mamádnak!) Képzeld Édes, hogy tíz percre „örök harag“ voltam vele — tíz perc múlva azután ő kezdte el:

— És micsoda reformokat hozna maga javaslatba kicsike, ha tényleg képviselő lenne?

Én előadtam neki egész komolyan, hogy főelvem a nő emancipáció, azután nem kell kvóta emelés, a függetlenségi párt programját magamévá teszem, de rendíthetetlen bajnoka vagyok a 67-es kiegyezésnek — és hasonló komoly dolgokat, ő ezekre kinevetett — és azt mondta, hogy léptessem fel a Vica babámat ellenzéki, a Micit pedig kormányparti programmal, azután szavaztassam le a többi babámat rájuk — szóval láthatod, hogy sértegetett! Mert hát a babák már mind nyugalomba vannak téve, a szoknyám is már félhosszu — de ő a gonosz ezt mind nem respektálja — természetes, hogy haraggal váltunk el és csak ma békültem ki vele — hozott egy bomboniert az Oroszitól.

De most, halld kedves Micikém, mi volna az én programom — és azt hiszem, hogy te is teljesen magadévá teszed:

A férfiak csak 20 tól 30 éves korukig választhatók meg képviselőknek.

Nők 15-éven felül választhatók (ami különben most is megvan, csakhogy sajnos más értelemben)

Mihelyt egy férfi megvan választva,

Fürst úr helyben: Szabni és vontatni őa igen jól tudhat, de tárcát írni egyáltalában nem tud!

Gazdám meg volt semmisülve.

Milyen szegyen! Milyen szegyen! — a mit meg bir tenni egy Khon, azt ne birja ő — és Reginának, a bájos angyalnak ibolyakék szemű Khon ur felé fognak kacsintani; azok a cseresznyepiros ajkak Khon ur felé fognak mosolyogni; Regina Khon uré lesz — és ő — írja egyik versében —

„Isten veled, te jó szabász olló

Isten veled te rőf, smokking, zsakett,

— Isten veled, én messze elmegyek!“

Ezt a szegyent nem birja, nem akarja tulélni. Két hétig ki sem mozdult szobájából, hanem a legkülönbözőbb halálnemek felett gondolkozott és fogyott mint a virág, melyen titkos féreg foga rág.

Végre kimerészelt az utcára — és ime a véletlen Reginával hozza őt össze. Hölgyének mosolyát először gunymosolynak veszi, de — Regina megállítja őt — hol volt oly sokáig Fürst ur? oly régen nem láttam — vagy tán a miatt az ostoba szerkesztői üzenet miatt boszankodik — sohase busuljon, mióta megtudtam, hogy zsenik egyáltalában nem léteznek, lemondtam eddigi ideálomról. Gazdám csak bámult.

Hát nem tudja? Khon ur le van lep-

köteles mandátum vesztés terhe alatt — rögtön megdőlni.

Hozassék be az aggregényi adó, és ha már a kvótát emelni kell — az aggregények fizessék a többletet.

Katonák önkéntestől felfelé választók és választhatók.

A kaució, a XIX. századnak még ez az egyháspolitikánál is nagyobb korcszülötte — örökre eltöröltessék.

A mulatságokon az általános nő válasz hozatik be (igazán szeretném látni a egyszer a Pistát petrezselymet árulni!)

A gardedámok száműzetnek, többszöri visszatérés közt általi halállal sujtassék.

A papok nőülhetnek. Erre a pontra nézve megkérdeztem a Vajay bácsikát és ő azt mondta, hogy ő ennek már rég előharcosa. — És ha ő velünk, ki ellenünk!?

A színházi darabokhoz a leányok viszik a mamájukat — jaj de jó lenne, megnézném a Nebántavirágot.

És végre a jogászok szintén választók és választhatók.

Ez az én programom — képzeld el Édes, milyen volna most, ha például fellépne a Pista gyerek, vagy valami sneidig huszár tiszt — azután jönnének hozzánk korteskedni, én például a Pistának azt mondanám „Uram én önre nem szavazhatok — elvem a férfiaknál a bajusz — és önnek ez hiányzik — ez tudod a gyerek legkényesebb oldala — képzelheted, hogy haragudna?”

De hagyjuk ezt — fáj még rá gondolni is!

Elmégy te már az idén mulatságokba? — engem a mama még nem akar vinni, pedig a Pistával a jogász estélyre már a második négyesre is foglalkozva vagyok — óh azok a mamák! azok a mamák.

Majd el is felejtettem a Györy Stefi-nek egy egész piros kosztümje van — borzasztó izléstelenül öltözködik, nem tudom, hogy tud ez a perszóna Pistának tetazeni.

De most pá, édes Micikém, mára elég — irj minél előbb téged igazán szerető bárányódnak

Gizelládnak.

U. i. tegnap kérdezte tőlem a bácsikám, hogy a mostani jelöltek közül kire szavaznék? Azt feleltem rá, hogy csak Errethre, mert ő még legény ember — és ki tudja?

A másolat hitelűl:

Lala.

lezve, ő egy irodalmi tolvaj! képzelje csak Bárczy Benő históriáját már más is megírta, még pedig hangzatos versben — a Náci öcsém kapta fel leckére és mikor elkezdte magolni, hogy:

A radványi sötét erdőben

Halva találták Bárczy Benőt,

Hosszu hegyes tör ifju szívében

Ime bizonyosság . . .

abban a pillanatban Khon ur le volt leplezve. Délután, mikor hozzám jött, kérdeztem tőle, hogy ismer-e íróársai között valami Arany János urat, ő azt felelte rá, hogy ő ugyan széles írói körben ismeretes, de ezt a levelet nem igen hallotta emlegetni — valami obskurus kislelusi poeta lehet, ilyenekkel mi nem igen törődünk. Ekkor odaadtam neki a „Tempre hívás“-t, hát e verset ismer-e Khon ur? „Ja kedves Nagysádkám — hebegi nagy írónk — a nagy szellemek néha találkoznak“, de mást se tudott rá felelni — ő kérem előttem egy halott.

Gazdám alig tudott szóhoz jutni az örömtől — és mit mondjam tovább? — eljegyzés, polgári és egyházi esküvő, azután engem visszakerétek a szerkesztőtől — és most mint egy hiven megörzött családi ereklye nézem Fürst ur és kedves nejének családi boldogságát, dacára annak, hogy gazdám rám csak ezt a kritikát kapta: „ön szabni és vonatni igen jól tudhat, de tárcát írni egyáltalában nem tud.“

L-a.

Napirend 1896. október 22-én

Naptár: csütörtök, október 22. — Róm. kath.: Kordula — Prot.: Kordula. — Görög-kel.: (okt. 10) Eulamp. — Zsidó: Marcheschwan 15. — Nap kél 6 óra 15 perckor; nyugszik 4 óra 40 perckor. — Hold kél délután 4 óra 33 perckor; nyugszik 7 óra 7 perckor reggel.

Időjárás: hőmérősklet 12 Celsius fok meleg; légnymás 747. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hőemelkedés, jelentékeny csapadék nélkül várható.

Színház: „Cigánybáró“, operette.

— (Kitüntetés.) A csongrádmegyei tanítóegylet f. hó 12. és 13-án millenniumi nagy gyűlést tartott Szegeden. Ez alkalommal a népoktatásügy előbbrevitelét célzó tanácskozás mellett a tanügy terén több kimagasló egyént az egyesület tiszteletbeli tagjává avattak. Ezek közt Schneider István a pécsi népiskolák felügyelő igazgatója is mint a „Néptanoda“ tanügyi szaklap szerkesztője is kitüntetve lón. E kiváló megtiszteltetés mindenestre azon szabad irányu magatartásának a folyománya, mit e lap és annak érdemekben gazdag szerkesztője 30 évet meghaladó munkásságával mint a tanítói érdekek edzett harciosa kifejtett.

— (Nyilvános számadás és köszönet.) A jótékony négyeletnek folyó hó 17-én tartott táncestélyén bevétel volt: A pénztárnál befolyt 112 frt. Thea és sütemények elárusításából befolyt 14 frt. Kártya pénz a jótékony célra adatott 3 frt. Grosz Antalné (Üszögh) 10 frt, Pintér Józsefné 2 frt, Légszeszgyár árendedély fejében 2 frt, Nick Antaltól utólag beérkezett 6 frt, összesen 150 frt. A fent kimutatott összegben foglaltatnak következő felülfizetések: Erreth János 10 forint, Dr. Nick Alajos 5 forint, Lakits Janka urnó 3 forint, Sável Kálmánné urnó 2 forint, monostori Erreth Jánosné; 2 forint, Szautter Gusztávné urnó 1 frt, Heidekker Antalné urnó 1 frt, Schwabach Géza 1 frt, Angster Józsefné 1 frt. Süteményekkel járultak hozzá Kovácsffy Kálmánné, Eizer Jánosné, jánosi Engel Gyuláné, Krauze Jenőné urnók és Schwabach Zs. Gézáné urnó egy üveg cognackal. Fogadják a nemeslelkü felülfizetők és adakozók az egyelet köszönetét ez uton is.

— (A mohács-pécsi vasút) bevétel f. évi január 1-től szeptember hó végéig — mint azt a Dunagőzhajós Társaság hivatalos kimutatása közli — összesen 528.838 frt volt, 26.644 frttal több a mult év hasonló időszakában elért 502.197 frtot tevő bevételnél.

— (A szegzárdi Ferenc-kórház) 130.000 frt költséggel kibővítették, úgy, hogy most száz betegre szánt külön tőbolydai osztálya és szülészeti és bábaképző intézeti helyiségei lesznek. Az új épület föl-avatását november 15-én fogják megtartani melyre Percel Dezső belügyminiszter is megígérte lejárását. Ugyanakkor jótékonycélú hangversenyt és táncestélyt rendeznek, melyen Küry Klára művésznő és Bodó Gusztáv zongoraművész is részt fognak venni A kórház tőbolydai osztályába a budapesti lipótmezei tőbolydából 30 beteget szállítottak Szegzárdra, 15 férfit és ugyanannyi nőt, kiket apácák és egy elmeorvos, valamint több férfi ápolók kísérték le Budapestről.

— (Új választási elnök.) Pécs es. kir. város központi választmánya közhírre teszi, hogy a folyó hó 28-ki képviselőválasztás vezetéseére kiküldött választási elnök, Bánffy Simon, betegsége folytán lemondván a neki szánt tisztról, választási elnökül Fekete Mihály, városi tiszti ügyészt választotta meg, aki egyuttal a Tornacsarnokban működő szavazatszedő küldöttség elnöke is lesz. Helyettes választási elnök s egyuttal a négyeleti helyiségben működő szavazatszedő küldöttség elnöke Egr y József ügyvéd lesz; küldöttségi helyettes elnökökké pedig Bolgár Kálmán és Kindl József választattak meg. — Ezek után Aidinger polgármester már nyugodtan alhatik: a választási és szavazatszedő elnökségek netáni részrehajlásától bizonyára nincs mit tartania.

— (Országos vásár.) A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Somogyvármegye területéhez tartozó Mernye községben a folyó évi november hó 2-ára eső vásár ez évben kivételesen november 3-án tartassék meg.

— (Vizsgálóbírák kirendelése.) Az igazságügyminiszter vizsgálóbírákúl, illetve állandó helyettesül kirendelte a pécsi kir. ítélőtáblához tartozó kir. törvényszékek közül: 1. a kaposvári törvényszék területére vizsgálóbíróul: Kazinczy Gábort; állandó helyettesül: Percel Ákost; 2. a pécsi törvényszék területére vizsgálóbíróul Kerese Miklóst; állandó helyettesül: Jobst Bélát; 3. a szegzárdi törvényszék területére vizsgálóbíróul: dr. Szabó Gyulát; állandó helyettesül: Abay Leót.

— (Halálosítás.) Maksa y Zsigmond reáltanár, ki a tanév elejétől már mint gyengélkedő beteg helyettesítve volt, az éjjel váratlanul elhunyt. Elhunytáról a következő gyászjelentést tettük: „A pécsi áll. főreáliskola tanárai őszinte fájdalommal jelentik szeretett kaptársuk Maksa y Zsigmond főreáliskolai rendes tanárnak folyó hó 21-én reggeli 3 órakor élete 46. tanári működése 19. évében alig pár napi betegség után történt gyászos kimúltát. Az elhunytnak hűlt maradványai folyó hó 23-án délután 3 órakor fognak az Indóház utca 8/1. számú halottas házban az ev. ref. szertartás szerint elbucsztatni s onnan a budai külvárosi közsirkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Elhunytban a hazai tanügy kiváló jelességű, fáradhatlan munkást, a pécsi áll. főreáliskola egyik legbuzgóbb tanárát, tanártársai felejtethetlen jó barátot, tanítványai őszintén tisztelt és szeretett vezetőt vesztettek. Pécs, 1896. október 21-én. Áldás és béke poraira!“ A gyászestéről az elhunyt családja is adott ki gyászjelentést. Az elhunyt özvegye szül. Páslek Karolina, 3 gyermeke, édes anyja és nagyszámu rokonság siratják.

— (Az őszi szemlék.) Említettük már, hogy az október 15-től november 6-ig terjedő közshadseregbeli és honvédségi szemléket a képviselőválasztások miatt eihalasztották. Most azonban arról értesülünk, hogy az őszi szemléket mégis megtartják. Azok, akik az október 25-ike előtti szemléken meg nem jelentek, az utószemlén, november 11-én és 12-én tartoznak jelentkezni.

— **(Esküvő.)** Weiczner József, lapunk nyomdájának könyvelője jövő november hó 1 én köt házasságot Bonyhádon Klein Józsa k. a. nyal. A polgári kötést délután 3 órakor a bonyhádi isr. templomban esküvő követi.

— **(Gyilkossági kísérlet.)** Tegnap este egy tizenkilenc éves kőfaragólegény gyilkossági kísérletet követett el egy haragosa ellenében. Prec János, kőfaragó, mostanában jött Pécsre Szombathelyről és itt Horák Péter mázolósegédével valamiért összeveszvé, az ellen halálos bossut esküdött. Tegnap este — úgy látszik — végre akarta hajtani a tervét, mert behatolt Horák lakására és egy éles, hegyes törrel le akarta szurni. Azonban Horák még idejekorán menekült előle, majd a házbéliek is segítségére siettek a megtámadott pikornak, a ki így megmenekült ellen fele vértyszomjazó bossujától. Közben a rendőrséget is értesítették az esetről s két rendőr kimenvén a helyszínére, a vérszomjas legényt elfogta és bevitte a rendőrségre, a hol kihallgatták. Itt persze tagadta, hogy ő meg akarta volna ölni Horákot s azt állította, hogy részeg volt s nem tudta, mit csinált. Az orvttámadó legény ügyét áttette a rendőrség a törvényszékhez.

— **(Brázay körútja.)** Brázay Kálmán tegnapelőtt Püspök-Bogádon, Romonyán, Nagy-Kozáron, Magyar-Sóroson és Háságyon mondotta el programbeszédét, ahol mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták, tegnap Szabolcsot, Somogyot, Vasast, Martonfát és Hirdet látogatta meg és mindenütt hasonló kedvező fogadtatásban részesült; csak Hirden iparkodott néhány ellenpárti többszörös közbeszólással megzavarni a programbeszédet, de Brázay nyugodt intésére, hogy aki hallgatni nem akarja, távozzék, a zavargók elhallgattak. — Holnap Kossuth Ferenc fog a kerület több helyén a néphez szólni, és pedig Pellérdén délelőtt 8 órakor, Kővágó-Szöllősen 9 órakor, Egerághon 11 órakor, Szalántán félegykor, Garéban délután 3 órakor és Görcsönyben 4 órakor.

— **(Felülfizetések.)** A Pécsi Tornaegetület által a folyó évi október hó 4 én megtartott díszfornásaton és a folyó hó 10-én megtartott táncmulatságon felülfizettek: Hirci Ferenc 2 frt, Schön Károly 1 frt, Göbel Károly 50 kr., Reeh György 50 kr., Dollinger András 50 kr., Kornet Béla 30 kr., Füsseres N. 15 kr., N. N. 10 kr. — Fogadják a nemesszívű adakozók ez uton is az egyesület halás köszönetét.

— **(Bankettek ideje.)** A jövő század nagy történetírói, akik az ősi szokás szerint „viasszpillantást“ fognak vetni erre a mai századunkra, egyebek között azt is fel fogják említeni, hogy az 1896-dik év a bankettek éve volt. Minthogy a magyaroknál amugy sok hive van a bankettezésnek, elképzelhető, hány ilyen bankettnek kellett a millennium évében megessnie, ha e tekintetben kimagaslik a többiek közül. Vannak emberek, akik nélkül bankett nem eshetik meg. Mindenová beférkőznek és meglehetősen jó étvágygyal fogyasztanak el mindent, amit eléjük raknak. Ezek a derék emberek az idén nem panaszkodhatnak. Mielőtt megnyílt a kiállítás, az arra készülődők bankettek

s a megnyitás óta nem volt hét, hogy legalább egy bankettet végig nem ettek volna a szenvedélyes bankettezők. Vacsorákat rendeztek a zsűritagok, a kiállítók s mikor már már engedi kezdett az ünnepi vacsorázás láza, akkorra — kiirták az új választásokat. Pedig ez sok más dolgon kívül a bankettek idejét is jelenti. Az alkotmányos küzdelem egyik igen tekintélyes részét az evés ivás teszi ki és amennyire dühöng az alkotmányos küzdelem, annyira szaporodnak a bankettek. Széles Magyarországon nincs ez idő szerint hely, ahol vigan ne ennének, ne innának és ez a vig élet még vigabb is lesz. Nálunk minden alkalmat kihasználnak a bankettezésre és két három hét mulva fognak csak dühöngeni igazán. Majd ha bezárulnak a kiállítás kapui is — egymás dicsőségének konstatálására összetülnek öregek és ifjak, kiállítók és látogatók, ha meghozta a hivatalos lap a kitüntetések második sorozatát is, majd akkor lesz a bankettek idejének teljes virágzása. S ha véget ért a mámor, ki tudja, hány ember fogja kijózanodva bánni a sok bankettezést!

— **(A katonák szabadságolása.)** A hadügyminiszter már csaknem három hónappal ezelőtt eirendelte, hogy ama katonák kik besoroztatásuk előtt a mezőgazdaság terén működtek, három év előtt, azaz, két év után szabadságoltassanak. Most, mint érteülünk, a honvédelmi miniszter a szabadságolást a honvédségre is kiterjesztette. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy azok a honvédek is szabadságoltathatók legyenek, kik a polgári, vagy katonai törvényszék ítélete értelmében büntetésből a törvényszabta időn túl voltak szolgálatra kötelezve. A börtönben töltött időt azonban a szolgálati időbe nem számítják be.

— **(Elégett paróka.)** Színhely egy trafik. Szereplő személyek: egy szivart vásárló ur, egy másik ur és ennek az urnak a feje, jobban mondva a haja. A szivart vásárló ur, amint az éppen nem szokatlan dolog, rá akar gyujtani szivarjára. A szivar-gyujtókészülék a falon van és áll egy spiritusba mártott kis pálcikából. A rágyujtani akaró ur rövidlátó és nem veszi észre a másik ur fejét, amely a gyujtókészülék mellé került. Kényelmesen meggyujtja tehát a szivarját, de elég ügyetlenül a lángot a nevezett ur fejére fujja. A nevezett ur feje tüzet fog. Nagy felfordulás. Az ur kiáltoz: segítség! Az emberek összefutnak. Egy kanta vizet hoznak és leöntik vele a tűzbe borult fejét. Végre minden lecsillapul és a rövidlátó ur közeledik a megpörkölt fejű urhoz.

— Bocsásson meg, uram. Higyje meg, hogy nem vettem észre...

— Lárifári, felel amaz. Ön nekem 15 frttal tartozik!

— Tizenöt forinttal tartozom? Bocsánat, de absolute nem emlékszem, hogy öntől valaha kölcsön kértem volna.

— Kérem, nem is kölcsönről van szó. De ez a hajam ára.

— A haja ára? Hogyan? Legfeljebb le kell nyírni a haját, mert itt ott megpörköldött. A hajvágás költségeit szívesen megteritem önnek, de hát ez csak nem kerül 15 forintba?!

A másik ur: Mit? Nem kerül annyiba? Hát ez nem kerül 15 forintba?

És e szavakkal leveszi fejéről — parókáját, amely bizony kegyetlenül összepörköldött.

Mindenki nevet és mulat, csak a rövidlátó ur nem. Megfogadja, hogy soha szivarosboltban nem gyujt rá és fájdalmas szívvvel fizet 15 frtot egy új parókéért.

— **(A vármegyei tisztviselők)** nyugdíjügyével kapcsolatos kérdésben fontos határozatot hozott legközelebb a belügyminiszter. Egy vármegye közönsége ugyanis főpénztárnokát a nyugdíjalap javára fizetése utáni tíz százaléknak törzsjárulék s további tíz százaléknak kordij címén való fizetésére kötelezte. A miniszter fölmentette a főpénztárnokot mind a két díjnak a fizetése alól, tekintettel az 1886: XXI. t.-cikkben megállapított viszonyossági elvre, miután az illető tisztviselő közvetlenül vármegyei szolgálata előtt állami alkalmazásban volt s mint ilyen a szabályok értelmében megkivánt szolgálati díjat már kifizette s mert állami alkalmazásban eltöltött szolgálati ideje a vármegyei szabályrendelet szerint annak idején betudandó lévén, a kordij fizetésének kérdése vele szemben föl se merülhet.

— **(Meglopott kocsis.)** Szabó György kocsis ma jelentést tett a rendőrségnél, hogy Markovics János, szlatinai illetőségű, huszéves szolgalegény tegnap ellopta a börtöndjét, melyben fehérműti és két öltözet ruhája voltak. A tolvaj szolgalegény a lopás elkövetése után megszökött. Most a rendőrség keresi.

— **(Új osztálymérnökség az államvasutakon.)** A magyar államvasutak igazgatósága Temesvár székhelyi és „temesvár-németbogsáni osztálymérnökség“ megjelöléssel új osztálymérnökséget szervezett. Az új osztálymérnökség kezelése alá a temesvár-vojték-németbogsáni, zsebely-csákovár-bókai, valamint a megnyitandó temesvár-buziási és temesvár-módsi vasutvonalak tartoznak.

— **(Mikor az anyós haragszik.)** Ha az anyós nem haragszik, akkor duplán kell félni tőle: mondják az anyós-viccek szerzői. És ha haragszik? — Akkor meg triplán: pedig egy helybeli asszony nagyon haragudott, természetesen ki másra, mint a vejére. S különös, hogy vő uram nem félt az anyóstól, sőt szembe is szállott vele. Nem folyt el nap civódás, verekedés nélkül, míg végre egyet gondolt az anyós és dutyi lett belőle. Meg akarta mérgezni vejét s csak kis hiba, hogy a lánya nem gyászolja a férjét. Az esetről jelentést tettek ma a rendőrségnél s majd a törvény igazolja be, hogy nem jó dolog az, mikor az anyós haragszik.

— **(Mi történt az éjjel?)** Egy fiatal asszonyság félre magyarázta a híres vendégjogot. Ez asszonyság nemcsak a lakást s az élelmezést, de a pénzt is szeretne volna megosztani a házigazdájával, akinek, pécsi szokás szerint, „udvarolt.“ Mivel azonban ez szép szerével nem sikerült, fogta magát az asszony s ma reggel kilopta a béleit tárcát a gazdája párnája alól. Most fogva van.

— (A kit hét krajcárért köröznek.) Kellemetlen egy találmánya az uris tennék az adó nagyon. Akár van miből, akár nincs, azt fizetni muszáj! — s utána menek az embernek még a pokolba is. Remzö Mihály uram csak 7, mond hét oszt. ért. krajcár adóval tartozik a községének — s egy szép napon majd csak arra ébred, hogy ráteszi a rendőr a kezét: „A törvény nevében kövessen!” S bekisérik az ártatlan meglepett atyafit mint a pinty! Azért a meg nem fizetett 7 egész krajcár adóért köröztetik Remzö Mihályt. Vajjon mennyivel kerül többbe a minden főbírónak szétküldött aktára pazarolt tinta és papír?

A legújabb külföldi gyártmányu villanvilágítási cikkek, u. m. csillárok, fali karok, álló és függőlámpák, szobadiszek, valamint mindenféle világos, homályos és színes izzótestek minden világosság erejéig eredeti gyári árak mellett kaphatók Schönwald Imre ékszerésznél Pécsen Király (fő) utca.

Pécsi nemzeti színház.

Bérlét 18. sz.

20-ik előadás.

1896. október 22-én (csütörtök)

CIGÁNYBÁRÓ.

Operette 3 felvonásban. Írta Jókai Mór. Zenéjét szer-zette Strauss János.

Az előadás kezdete fél 8 órakor.

Művészet, irodalom.

○ A bányamester. Ezt a kedves zenéjű, soha meg nem unható kitted operettet láttuk tegnap este — igen kevesen. A ház csak úgy lézengett az ürességtől s a nézőtérnek egyetlen érdekességet csak az kölcsön-zött, hogy egy jobboldali elsőemeleti páholyból Khuen-Héderváry horvát bán is végignézte az első két felvonást Kardos Kálmán főispán társaságában és a fia kiséretében. Az előadás minden ízében sikerült. Nelli csipkeáruleány szerepét Hegyessy Róza játszotta meg igen kedvesen; a bányagyakornok pedig Perényi József volt. Perényi e szerepben minden tekintetben nagy sikert aratott és szép hangját teljes érvényre tudta emelni. A két őrök Borosa és Gyarmathy voltak s szintén elég ügyesen megállták helyüket. A tavaly sokszor adott operette régi szereplői közül Juhász Ilonát a közönség minden énekszámáért megtapsolta s nem kevésbé jó volt Kiss Pista is a bányamester szerepében. Polgár a régi kedvelt bányatanácsos, Bodroghyné a mindig kacagtató bányatanácsosné és Bognár jó fogadós volt. Az előadás összevágó, a karok éneke precíz volt s a hosszú felvonásközöket teljes világítás tette rövidebbé. Ennyiben volt az előadás „disz”-előadás a horvát bán tiszteletére, mert bizony a ház nagyon silányul „nézett ki” üres széksoraival és tártongó páholyaival. A direktortól nagyon is kisvárosias allűrökre valló „publikum fogás”

volt különben a délutáni falragaszok kifüggesztése; ilyet megtehetnek Piripócsán, hol a szolgabíró tiszteletére görögös és némaképlet szokott bemutatni, de nem nálunk, hol különben is Khuen-Héderváry gróf teljesen privát, családi ügyben járt és nem volt vendége a városnak, a kié a pécsi nemzeti színház.

(→)

○ Nők az alkotmányban. Tóth Kálmánnak poetikus vigjátékát fogják adni holnapután (pénteken) a színházban. A darab egy képviselőválasztásról szól, melyben a képviselőjelöltet a felesége és asszonybarátai választják meg. Speciáliter magyar viszonyokat tárgyal az ötletes, szellemes vigjáték, a költői lelkületű Tóth Kálmánnak ez a legjobb színvadi terméke, melynek előadását aktuálisá teszi a most folyó választási mozgalmak. Ajánljuk az előadást, a mely igen érdekesnek ígérkezik, már előre is a közönség figyelmébe.

○ A Hunyadiak és Jagellók kora. A hazafias lelkesedés vess erőt szívünkön, midőn Fraknói Vilmos remek előadásában és rendkívül vonzó leírásában nemseünk legfényesebb korszakának, a dicső Hunyadiak korának történetét olvassuk. Fraknóinak ezen nagyszabású munkája mint az Athenaeum kiadásában megjelenő Magyar Nemzet Történetének negyedik kötete látott napvilágot. Az irodalmi kritika valóban csak csodálattal állhat ezen 700 lapra terjedő pompás kötetel szemben, melyben a szembe-ötölő 44 remek műmelléklet és a 300nál több

a ki csak férje fizetett embere, megbizotta volt a házban.

Ez az ember tud szerelme csufos bukásáról; tud legalább a gyalázatáról.

És mit várhat tőle a jövőben?

A hogy viselkedett vele szemben ott kinn az éjszakában, tudja, hogy semmit

Se jót, se rosszat.

Enek az embernek a számára ő idegen, a milyen idegen volt az eddig ő neki.

Ha akarja, holnap elküldheti és nem fogja látni többé soha, talán egész életében.

És ennél a gondolatnál összerázkódik ágyában, a piros selyem paplan alatt.

Hát egyedül, hát árván marad.

Nem lesz senkije és egyedül indul neki az életnek, melyben nélkülözése soha sem lesz — mert hiszen Lazárovits Demeter dugaszdag özvegye — földi javakban; de lesz-e része boldogságban?

Egyetlen férfi, kit maga mellé hívhat, maga mellett láthat, a nagybátyja, az öreg Argyeleán Mitru.

És más senki.

Üres szívvel kell neki az életet áttengenie; üres lélekkel, szerelem nélkül kell végét várnia napjainak, melyekben csak egyszer szeretett és akkor is csalódott, gyalázatba esett szerelme miatt.

És ekkor olyan jól esnek neki, ha sirni tudna.

De nem tud.

És hideg, fazékony remegés egyszerre odahagyja karcsi kicsi testét s mintha nagy erős láz szállná meg helyette.

pihenni; én majd kiadom a rendeleteket a holttest körül.

— S távozott a nélkül, hogy Liána feleletét várja s a nélkül, hogy az sirását megszüntetni s valamit szólni tudott volna.

Sirt. Ugy érzé, hogy sirnia kell s ez jól esik neki.

S engedte magát levetkőztetni Flóra által; nem szólt rá semmit, mikor a leány, maga is remegve, azt mondta, hogy bent alszik urúje szobájában, a divánon és hogy nem gyújtja meg az éjjeli mécsest; hanem magasra felcsavarva hagyja égni a nagy csillárlámpát.

Csak mikor ágyában egy kicsé megpihent fáradt, kicsi teste, akkor szűnt meg könyeinek árja és csendesedett el a szokása. S úgy érezte, hogy megkönnyebült, hogy rémülete elmúlt és nyugodtan tud gondolkodni.

Flórának szabályos lélekzetvétele jelentette a puha kerevetről, hogy a leány alszik.

Liána is lehunyta a szemét, de nem aludt.

Gondolkodott.

Az éjszaka néma, halálos csendje honolt mindenütt. Odabent — távol Liána hálószobájától — a nagyteremben talán már ideiglenes ravatalán fekszik Lazárovits Demeter s körülötte a gyertyák homályos fényénél az asszonyok beszélnek suttogva a történeteket.

És megegyeznek mind abban, hogy az ur halálát az isten rendelte így; vérmes volt, kövér volt s kint érte a kert végén a hirtelen halál, a hová egy kis éjjeli sétát végezni ment. Máskor is tett így; valamint

szövegkép épügy lekötö a felületes szemlélő figyelmét, amint lebilincseli az olvasót nagy történelmünknek óriási tudással és remek stílussal megírt szövege. A külső dísz dolgában a tíz kötetre tervezett nagy történelmi vállalat eszen negyedik kötetéről általában is ugyanast kell mondanunk, amit az első három kötet mindegyikénél már kijelentettünk, hogy minden újabb kötet az előzőket pompában, fényben, a képek gazdagságában és művészi kivitelében felülmúlja, és hogy büszke lehet a magyar nemzetre arra, hogy van történelme, mely ily megörökítésre méltó; de arra is, hogy vannak tudósai és művészei, kik ily munkát képesek ország és világ elé állítani. Rövid másfél év mult csak el azóta, hogy a nagyszerű vállalat első kötetét vettük, s akkor büszkeséggel bár, de némi kétke déssel néstünk a nagy feladat elé, melyet tudósaink s a kiadótársulat maguk elé szabtak; ma már teljes megnyugvással ajánljuk a művelt magyar közönségnek, hogy az Athenaeum eszen nagy történelmi vállalatát tekintse korunk egyik legnagyobb szerű s eszen a téren feltétlenül legremekőbb irodalmi alkotásának. A kötet ára rendkívül olcsó: füzve 6 iri, kötve pedig 8 frt.

Közgazdaság.

□ **Állatjárványok.** A legújabb statisztikai kimutatás szerint az állatjárványok állása Baranya vármegyében a követ-

kező: veszettség 7 községben 7 udvarban, takonykór 2 községben 2 udvarban, ragadós száj és körömfájás 21 községben 424 udvarban uralkodik; rühkór 1 községben 3 udvarban, sertésorbánc 3 községben 3 udvarban, végül sertésvész pedig 64 községben konstatáltatott. Somogyvármegyében veszettség 2 községben 2 udvarban, ragadós száj- és körömfájás 83 községben 690 udvarban és sertésvész 61 községben ütött ki. Tolnavármegyében lépfene 5 községben 5 udvarban, veszettség 1 községben 1 udvarban, takonykór 1 községben 1 udvarban lépett fel; ragadós száj- és körömfájás 20 községben 155 udvarban, hólyagos kiütés 1 községben 67 udvarban, sertésorbánc 20 községben 596 udvarban, végül sertésvész 63 községben uralkodik.

Törvényszék.

§ **Harminchárom ember a romok alatt.** Mult évi szeptember hó 5 én délben nagy szerencsétlenség történt a Ferenciek-utcája 7. szám alatt Kerek Mihály dr. ügyvéd házépítése közben. Egy pinceboltozáson dolgozott ott harminchárom munkás, mikor az üreg fölé helyezett állvány ledőlt és a pinceboltozatra a föld rázuhánván, a lent dolgozókat egytől-egyig maga alá temette. A harminchárom ember közül egy, Schwáb József napszámos meghalt, a többi pedig többé kevésbé megsebesült. A megtartott rendőri hivatalos vizsgálat a szeren-

csétlenség okául gondatlanságot állapított meg, mert a pincebolt feletti földréteg nem volt kellőleg aláducolva s ezért a törvényszék az építésre felügyelő Rác Béla műépítés és Horváth Ferenc építési vállalkozó ellenében elrendelte a bűnvizsgálatot. A bűnvizsgálat során összesen 16 súlyos testi sértés és 1 haláleset lett bejelentve, mint a szerencsétlenség következménye és a megejtett vizsgálat eredményéhez képest Rác Béla és Horváth Ferenc gondatlanságból okozott egyrendbeli emberölés és tizenhatrendbeli súlyos testi sértés vétségében vád alá helyezettek.

A mára kitűzött végtárgyalásra összesen 28-an jelentek meg a szerencsétlenség szemtanui illetve sebesültjei közül s a vádlottak védelmét Jobst László dr. és Toldi Béla dr. ügyvédek vitték. Rákosi Imre dr. kir. alügyész előterjesztvén a tényállást, Toldi Béla dr. állt fel s a következő előterjesztést tette:

A végtárgyaláson csak ketten állnak vádlottakként a törvényszék előtt, mint a szerencsétlenségnek gondatlanságból lett okozói. Vannak azonban a szemtanúk közt olyanok, kik tudják, hogy a szerencsétlenség közvetlen okozója más volt. Ugyanis Schnell György, Laki Károly és Bohuszláv Márton tanúk vallomásaikban megnevezhetik, hogy a főtámaszlopot ki vetette ki s így állt be a szerencsétlenség. Kéri első ízben is ezek kihallgatását.

Varga Nagy István elnöklő bíró kon-

Liána is sokszor volt ezelőtt is kint éjnek idején a kertilakban, melyet épen az ő számára építettett Lazárovits.

Igy hát az igazi okról nem tud senki és ő tisztán áll a világ előtt.

De tiszta e maga előtt?

És úgy érzi, hogy igen.

Az a nagy csapás, mely szerelmi csalódásában érte: az a megaláztatás, hogy szerelmese oda akarta dobni egy férfinak, másnak: megtisztította, a büntől.

És a végzet pedig, mely haza hozta, oly váratlanul Lazárovitsot; aztán keresésére kergette és meglepette Erdős Béla társaságában s a szomorú vég, hogy Lazárovits e találkozást életével fizette meg: csak megerősítette ezt a megtisztulást.

Hiszen ő Lazarovits Demetert nem csalta meg. Nem csalta meg sem azzal, a kivel együtt találta s ezért átkot szórva reá, meghalt; sem mással, azzal a másikkal, a kit szeretett.

Az óriási csalódás, mely egy percre kiábrándította szerelméből; a gyalázat, melybe szerelmese dobni akarta s melyből Erdős Béla kiszabadította, akkor, midőn a patakba ugrástól ugyancsak ez utóbbi meggátolta: különös boszuérzetet érelt meg fejében.

Azt, hogy odadobja magát ennek az idegennek, Erdős Bélának a karjaiba és lesz, a mivé az akarta tenni, a kit szeretett: rossz asszony,

Talán ez volt egyetlen vétke, de ezt is maga ellen, a szive ellen akarta elkövetni.

Tudja azonban, hogy hiába.

Hiszen Erdős Béla idegen reá nézve. És hidegen is viselkedett vele szemben, ott kinn az éjszakában.

Hidegen, viassautasítólag, vagy legalább is olyan tartózkodással, a melylyel elvágta az utját, hogy kivyige csalatkozott lelkének örületes gondolatát.

S aztán?

Aztán megtörtént a váratlan esemény és ő... ő ime most már özvegy.

Özvegye Lazárovits Demeternek. Özvegye annak az embernek, a ki feleségévé tette, de szerelmet soha nem adott neki, soha nem kívánt tőle. Özvegye annak az embernek, a ki akkor, mikor szerelemre vágyó szive csalódása miatt rossz asszony akart lenni: megjelenik egész váratlanul és halálával menti meg ettől.

Tehát szabad.

Szabad, mint asszony; szabad, mint szerelemre vágyó, szerelemért epedő nő.

Az ura meghalt; a kit szeretett, a ki első szerelmét birta szivének s azzal galádul visszaélt, az az ember is meghalt számára örökre.

Hogy él s hogy kivüle más is, Sárváry Hermán gróf és Erdős Béla is ismeri gyengeségét, ismeri szerelme csufos bukását: azzal könnyen rendbejött.

Nemes Ferenc csak galád módon akarta felhasználni a szerelmét; Sárváry Hermán pedig utonálló tolvaj példájára szándékozott meglopni azt.

Ezek hát hallgatni fognak; hallgatni örökre és a számukra meghalt ő, a számára nincsenek többé azok.

De itt van Erdős Béla.

Ez az ember, a kit nem vett ezelőtt soha észre;

statálja ugyan, hogy nevezett tanuk a vizsgálobíró előtt erre vonatkozólag mit sem vallottak, de azért kéri a védőt, hogy nevesse meg, kit terhel tehát a tanuk vallomása szerint a felelősség. Védő megnevezi Sztipánovits György pallért, a ki a támasszlopot azért vetette ki, mert arra máshol volt szükség az építésnél állványcsináláshoz.

Péter Ferenc mérnök előadása szolgált aztán a felvetett védőügyvédi indítvány legerősebb támogatására. Péter Ferenc előadta, hogy a szerencsétlenség előtt két héttel két régi pince omlott be az épülő ház alatt, melyek nem voltak kellőleg aláducolva. Ő úgy akkor, mint a szerencsétlenség előtti napon is járt a helyszínén, lent volt a bedőlt pincében is s ott meglepetve látta, hogy a boltozat készítésénél a földet csak két támasszlop tartja s egy harmadik, a legszükségesebb, nincs sehol. Erre figyelmeztette Sztipánovits Györgyöt, a ki azonban azt felelte, hogy érti ő a dolgát; jól van az úgy is. És másnap megtörtént a szerencsétlenség.

Kisander Mátyás, Laki Károly, Ferencfi Béla, Juszt József, Gabelics József és Dordonics Anna tanuk szintén tudják, hogy a középső támasszlopot Sztipánovits György vitette el s a többi tanuk vallomása is rá háritja Sztipánovitsra a felelősséget, a ki azzal védekezik, hogy ő nem is képesített pallér, csak napazamos-felügyelőként az építésnél alkalmazva volt első kőművessegéd. Horváth Ferenc építési vállalkozó azonban kijelenti, hogy Sztipánovits az ő helyettese volt az építésnél s ezt az összes tanuk megerősítik.

Ekkor Rákosi Imre dr. előadja indítványát, melyben kéri a végtárgyalás elhalasztását, a bűnvádi eljárásnak Sztipánovits Györgyre leendő kiterjesztését, mert az eddigi adatok is azt látszanak bizonyítani, hogy Horváth Ferenc és Rác Béla mellett őt is terheli a felelősség a gondatlanságból okozott egyrendbeli emberölés és tizenhatrendbeli súlyos testi sértés miatt.

Az ügyész indítványhoz Jobst László dr., mint Rác Béla védője is hozzájárulván, a törvényszék rövid tanácskozás után a végtárgyalást elhalasztotta és elrendelte, hogy a bűnvádi eljárás Sztipánovitsra is kiterjesztessék s a vizsgálobíró a pótvizsgálatot Sztipánovits Györgyre vonatkozólag is bevezesse. A pótvizsgálat eredményéhez képest a törvényszék majd új vádhatározatot fog hozni az ügyben, melynek előrelátható eredménye az lesz, hogy a kítűzendő új végtárgyaláson Sztipánovits Györgyöt is felelősségre fogják venni a szerencsétlenségnek gondatlanságból okozása miatt.

TÁVIRATOK.

— **Kossuth Ferenc Tapolcán.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc tegnap tartotta programmbeszédét Tapolcán s a mikor beszélni kezdett, a néppártiak zajos „abcug“, „le vele“, „éljen a néppárt“ kiáltásokkal fogadták, a mi óriási izgalmat keltett. A különböző pártok farkasszemet néztek egymással; Kos-

suth ingerülten kiáltott a néppártiak felé: „Nyomorultak, apám szerezte meg számotokra a szavazatjogot és ti abcugoljátok Kossuthot! Aki abcugol, az hazaáruló!“ A zaj erre nőttön nőtt s Kossuth Mányoky pártelnök házába vonult vissza, kijelentvén, hogy Tapolcára soha sem teszi be többé a lábát.

— **Az ágost. evang. konvent megnyitása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ma nyitotta meg Prónay Dezső báró felügyelő az ág. evang. konventet hazafias beszéddel, a melyben hangsúlyozta, hogy a keresztény felebaráti szeretet kizárja az idegenek üldözését, s azért hazafias egyetértésre hívja fel a híveket.

NYILT-TÉR+)

Legfinomabb

kárpáti jubturót

kis bödönökben 45—50 krig ajál:

NICK A. K. Pécs,

a bazár udvarban és király-utca 3. sz.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Megérkeztek!! a filcz-czipők!

Kaphatók:

Benczenleitner József

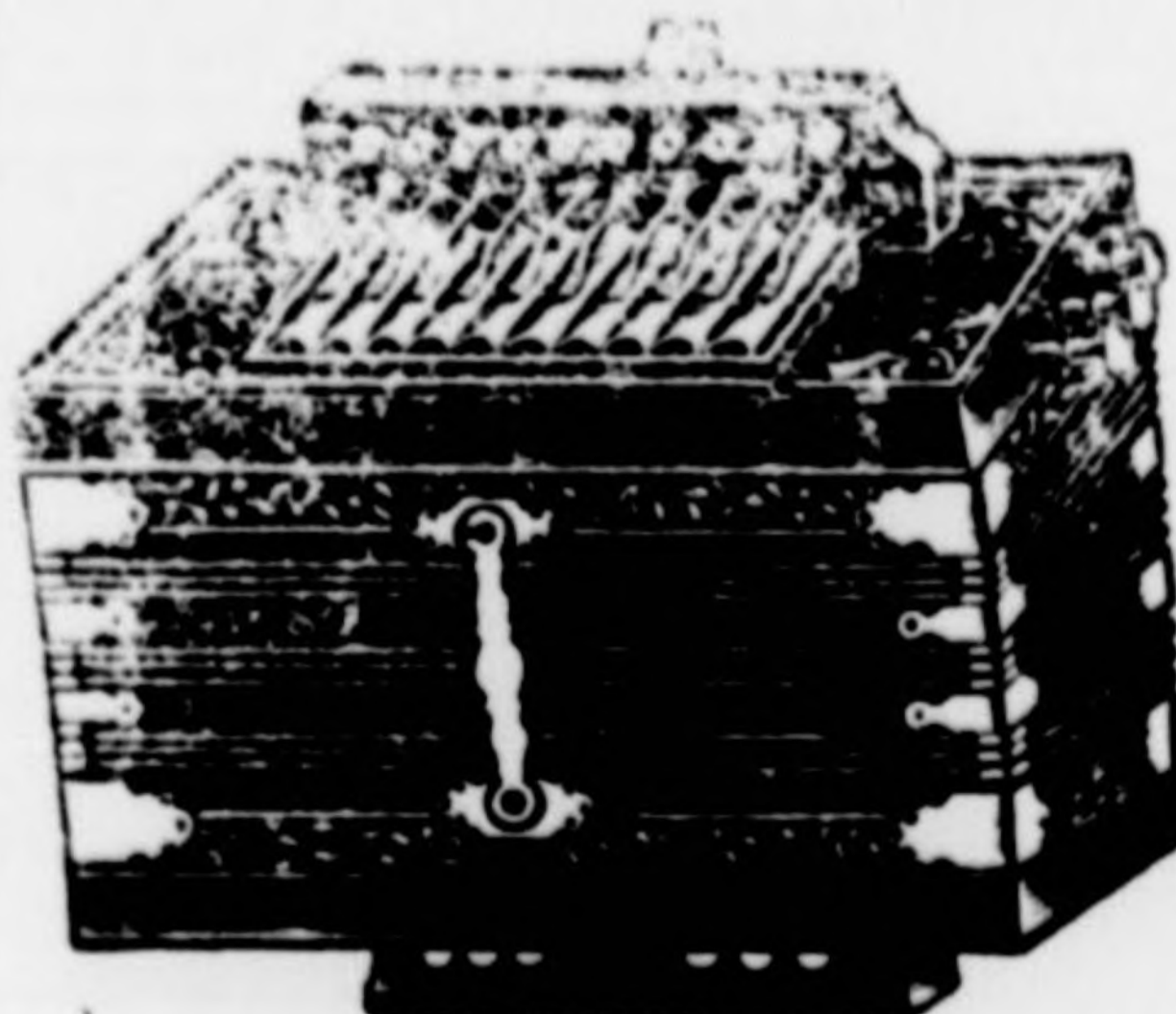
czipőraktárában

Pécsett, király-utca 2. és 5. sz.

ÁRAK:

gyermekek részére	60 krtól	2 frt 50 krig
leánykak	70 " "	2 " 80 " "
nők	90 " "	3 " — " "
férfiak	1 frt — " "	8 " — " "

Utazó-czipők, loden vadász-csizmák és valódi orosz sár-czipők (Caloschen) olcsó áron és nagy választékban.

„Bohemia“

világhírű verseny harmonikát,

2 karost 4 frt, 3 karost 5 frt, 4 karost 6 frtért szállítok. Ezen hermonikának dupla erős 11 ránczos tömlője van, sarkain **érezvédőkkel**, nyitott, szegezett, nickel klaviatúrával, stb. Mindenik tisztán hangolva és remek orgonaszerű hanggal bír.

40 hangu	2. sz. nagyságu	15 1/2 × 33 cmtr.	4 frt,	valdi aczél hangu	5 frt.
60 " "	3. " "	17 × 34 " "	5 " "	" "	6.50
80 " "	4. " "	17 1/2 × 34 1/2 " "	6 " "	" "	8 frt.

Öntanító iskola ingyen, portó, csomagolás és láda 75 kr.

Hosszu billentyűkkel és gyöngyház lapokkal darabonként 50 krral drágább. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Küldemény utánvétellel, meg nem felelők kicseréltetnek.

SCHUSTER C. A.,

harmonika-gyáros, **Graalitz**, (Böhmen.)

Egy űzi űtőny 11 frt
 a Zentler-féle ruharaktárban
 Király-utca 1. sz. városházával szemben.

Hirdetések jutányos
 áron vétetnek fel ki-
 adóhivatalunkban.

Egy

Wertheim-Cassa
 és egyéb finom
 butorzat eladó.

Fudakezédhatni a kiadóhi-
 vatalban.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

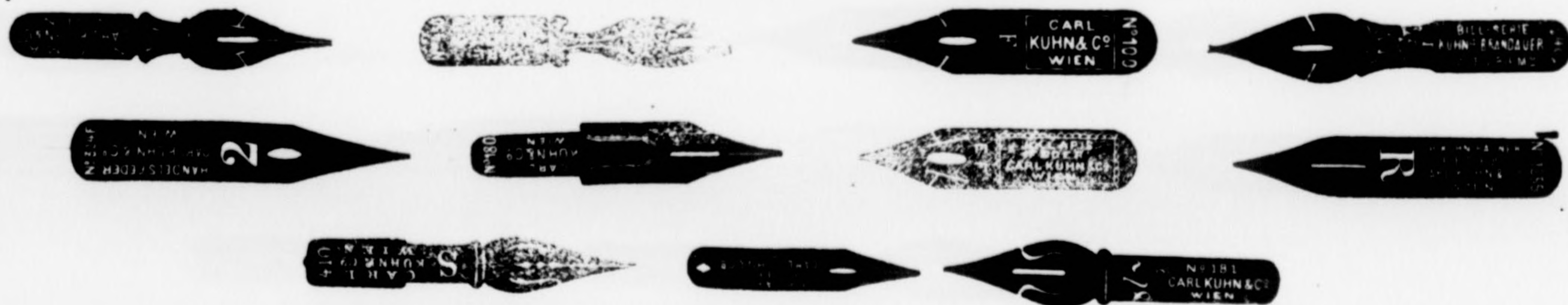
fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.